

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MÜSTEŞAR YARDIMCISI SELAHATTİN ÇİMEN'İN 59. TÜRKİYE JEOLojİ KURUL- TAYINDA YAPTIĞI KONUŞMANIN ÖZETİ

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odasının her yıl düzenlemekte olduğu ve bu yıl 59. uncusu yapılan Türkiye Jeoloji Kurultaydaki konuşmasında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Selahattin Çimen; bilim ve teknolojiadaki gelişmelerin globalleşen dünyamızda toplumların birbirlerine daha fazla yaklaşmalarına ve uluslararası ilişkilerde yeni ufukların açılmasına öncülük ettiğini belirterek sözlerine başlamıştır.

Hızlı bir sanayileşme ve kalkınma sürecine giren ülkemizin; aynı zamanda AB'ye girme konusunda önemli adımlar atma ve giderek küçülen dünyamızda hak ettiği yeri alma gayreti içinde olduğunu ve bu süreçte bilimsel araştırmaların çok daha önem kazandığını vurgulayarak 59. Türkiye Jeoloji Kurultayının önemini altını çizmiştir.

Bir ülkenin kalkınmışlık kriterlerinin başında eğitim düzeyi ve eğitilmiş insan gücü geldiğini belirterek, bu anlayıştan hareketle bilimsel araştırmalara, Ar-Ge faaliyetlerine ve teknolojik üretilere milli gelirlerden ayrılan payın oranının hükümetlerin bu konuya verdiği değer göstergesi olarak algılandığını ve bu oranın son 1-2 yılda yukarılara çekilmesinin araştırmalara verilen önemin en somut göstergesi olduğunu vurgulamıştır.

Bilimsel araştırmalarda ve uygulamaya yönelik çalışmalarda hedeflenen amaçların, uygulanan yöntemlerin ve varılan sonuçların tartışılacağı bu güzide ortamı hazırlayan Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu başta olmak üzere, düzenlemesinde ve yürütmesinde emeği geçenlere teşekkür ederek, 60'incisini ve daha nicelerini gerçekleştirerek bu konuda dünyaya örnek olması dileğiyle tüm jeoloji mühendislerini kutlamıştır.

70 yılı aşkın süreden beri jeolojik araştırmalar yaparak çeşitli yer altı kaynaklarının aranıp bulunması ve bunların ülke ekonomisine kazandırılması görevini hakkıyla yerine getiren MTA'nın, bu süreçte yer bilimlerinin değişik disiplin dallarında çeşitli çalışmalar yaparak önemli başarılarla imza attığını ve dünyadaki eş değeri kurumlarla yarışır durumda olduğunu belirtmiş ve 59. Türkiye Jeoloji Kurultayına başarılar dileyerek sözlerini tamamlamıştır.

MTA GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ÜZER'İN 59. TÜRKİYE JEOLJİ KURULTAYINDA YAPTIĞI KONUŞMANIN ÖZETİ

20-24 Mart 2006 tarihlerinde MTA Genel Müdürlüğü Kültür Sitesinde, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından gerçekleştirilen 59. Türkiye Jeoloji Kurultayının açılışında, Genel Müdürümüz Sayın Mehmet Üzer MTA'nın böyle bir jeoloji şölenine ev sahipliği yapmasından duyduğu memnuniyeti dile getirerek sözlerine başlamış ve özetle şöyle devam etmiştir.

Üzerinde yaşadığımız yer kürenin oluşumundan günümüze kadar geçen milyarlarca yıllık sürede, olagelen tüm jeolojik olayları inceleyen, bu oluşum ve gelişim sürecinde kayalarda saklı bulunan sırları çözme çabasına giren tüm yer bilimcileri özverili çalışmaları, gösterdikleri üstün gayretleri ve sabırlarından dolayı kutlamış ve yerküreye ait tüm bu sırların çözülebilmesi, bu süreçte oluşan ve yer altında saklı bulunan kaynakların araştırılıp ortaya çıkarılması, sonuçta bunların topluluğu refahına sunulması için zamana, paraya, sabıra, bilgili ve deneyimli elemanlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Ülkemizde jeolojinin gelişmesinin, öneminin anlaşılmasının ve bir bilim dalı olarak tanıtılmasının 1935 yılında MTA Enstitüsünün kurulmasıyla başladığını vurgulayarak Türkiye jeolojisinin anlaşılmasına, dolayısıyla yer altı kaynaklarının aranıp bulunması ve bunların ekonomiye kazandırılmasına öncülük etmesi yanında Genel Müdürlüğümüzün bir diğer önemli görevinin ise madencilik sektörüne eleman yetiştirmek olduğunu belirtmiştir. Üstlenmiş olduğu bu misyonu dar bir uzman kadrosuyla yerine getirme çabasına giren MTA'nın ülke jeolojisinin aydınlanmasında önemli adımlar attığını ve ülkemizde ilk petrolü, kömürü, maden yataklarını keşfederek bugün faaliyet gösteren birçok önemli kuruluşumuzun da temellerinin atılmasına imkân sağladığını sözlerine eklemiştir.

MTA'lı yer bilimcilerin durup dinlenmeden bu aktivitelerini sürdürmüş olduğunu, petrol başta olmak üzere metalik maden, endüstriyel ham madde, kömür, jeotermal enerji gibi bir çok yer altı kaynağının ortaya çıkarılması ve bunların ekonomiye kazandırılması yanında çeşitli amaç ve ölçekte jeoloji haritalarının basımını gerçekleştirmiş ve hizmete sunmuştur.

Tüm bu birikim ile 2005 yılında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı çatısı altında MTA Genel Müdürlüğü öncülüğünde "Linyit Rezervlerinin Geliştirilmesi ve Yeni Sahalarda Linyit Aranması Projesi" çerçevesinde MTA, TKİ, MİGEM, ETİ Maden, EÜAŞ, EİE, TPAO ve DSİ iş birliğinin gerçekleştirildiğini, 2006 yılında ise çalışmalara TTK'nın da katılımıyla adının "Türkiye Maden ve Jeotermal Kaynak Rezervlerinin Geliştirilmesi ve Yeni Sahalar Bulunması" olarak değiştirildiğini ve projenin Genel Müdürlüğümüz koordinatörlüğünde sürdüğünü belirtmiş ve ülkemiz insanların bizden mesut ve müjdeli haberler beklediğini, bizlerin de bu sorumluluğun bilincinde olduğümüzü önemle vurgulayarak sözlerini tamamlamıştır.

MTA - JICA JEOLOJİ UZAKTAN ALGILAMA PROJESİ SON DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

B.Taner SAN*, Engin Ö. SÜMER* ve Bora GÜRÇAY *

Jeolojik Uzaktan Algılama Projesi, MTA Genel Müdürlüğü ile JICA (Japonya Uluslararası İş Birliği Ajansı) arasında 16 Aralık 2002 tarihinde başlamıştır. Proje çerçevesinde doğal kaynak araştırmaları yoğunlukla olmak üzere, çevre ve doğa afet konuları da incelenmektedir.

Bir çok amaca hizmet vermek için hayata geçirilen proje çerçevesinde esas olarak, MTA Dr. İsmail Seyhan Uzaktan Algılama Merkezinin yeni ve ileri teknolojik gelişmeleri yakından takip edebilecek seviyeye çıkartılarak, maden arama ve diğer jeolojik çalışmalara katkı sağlaması plânlanmıştır. Bu amaçla, geçen dört yıllık süre içerisinde MTA Uzaktan Algılama Merkezi yazılım ve donanım olarak, teknik personeli ise eğitim ve uygulama bakımından ileri seviyeye yükseltilmiştir. Merkez, yalnız MTA projelerine destek vermekle kalmayıp, gerek diğer Kamu Kuruluşlarına, gerekse çevre ülkelerdeki meslektaşlarına eğitim verebilecek ve birlikte proje yürütebilecek kapasiteye ulaşmıştır.

Projenin başlangıcında yapılan protokole göre 31 Temmuz 2006 tarihinde sona erecek çalışmalar sonuçlanmadan, MTA Uzaktan Algılama Merkezi bir çok alanda sesini duyurmayı başarmıştır. Projenin başlangıcından bu yana her altı aylık dönemde Japon ve Türk uzmanlar tarafından çalışmaların izlenmesi ile ilgili toplantılar yapılmaktadır. En son toplantı 20 Şubat - 3 Mart 2006 tarihleri arasında yapılmıştır. Bu izleme toplantıları ile projenin yalnız MTA içindeki değil, dışındaki bazı yansımalarını da değerlendirmektedir. Bu amaçla, DSİ, Afet İşleri Genel Müdürlükleri, TPAO ve ODTÜ Jeoloji Mühendisliği Bölümü gibi uzaktan algılama konusunda çalışan bazı kamu kuruluşları ile birlikte projeden elde edilen kazanımlar konusunda görüşmeler yapılmıştır.

Bununla birlikte, MTA bünyesindeki teknik daire yönetici ve çalışanları ile de bir dizi toplantılar yapılarak, uzaktan algılamadaki gelişmelerin MTA projelerine katkıları tartışılmış, önümüzdeki yıllarda yapılması plânlanan projeler konusunda görüş alışverişinde bulunulmuştur. Ayrıca, projede görevli Türk uzmanlar tarafından yapılan çalışmalar ve bunlardan elde edilen sonuçlar Japon ve Türk yetkililere sunulmuştur.

Değerlendirme ve izleme toplantıları sonucunda MTA - JICA Jeolojik Uzaktan Algılama Projesinin getirmiş olduğu katkılar, JICA uzmanları tarafından hazırlanan izleme raporunda verilmiştir. Bu rapora göre, projenin başlangıcından bugüne kadar çok verimli çalışmaların gerçekleştirdiği vurgulanarak, projede görev alan tüm MTA personelinin uluslararası düzeyde mesleki bilgiye sahip olduğu, ayrıca yazılım ve donanım bakımından da çok ileri seviyelere ulaşıldığı belirtilmiştir. MTA Uzaktan Algılama Merkezi'nin gerek ulusal, gerekse uluslararası plâformlarda eğitim ve araştırmaya yönelik çalışmalara imza attığını ve önümüzdeki yıllarda da bu çalışmaların daha da artarak devam edebilecek potansiyelin bulunduğu vurgulanmıştır.



JICA uzmanları tarafından hazırlanan Son İzleme Raporu 3 Mart 2006 tarihinde MTA Genel Müdürü Mehmet Üzer adına, MTA Genel Müdür Yardımcısı Ziya Coşar ve JICA Teknik Danışmanı Koji Nakui tarafından imzalanmıştır. Çok başarılı geçen son izleme raporuna paralel olarak, 2006 yılı başlarında Japonya tarafından geliştirilmiş yeni uydu verilerinin (PALSAR) de proje çerçevesinde kullanılması plânlanmıştır. Buna yönelik olarak, MTA Uzaktan Algılama Merkezi tarafından gelen istekler doğrultusunda eğitim çalışmalarının devam ettirilmesi için projenin 8 ay daha uzatılarak 31 Mart 2007 tarihinde bitirilmesi hem MTA yönetimi hemde JICA yetkililerince onaylanmıştır.

MTA GENEL MÜDÜRYARDIMCISI Y. ZİYA
COŞAR'IN MTA- JICA UZAKTAN ALGILA-
MA PROJESİ SON DEĞERLENDİRME
TOPLANTISI İMZA TÖRENİ AÇILIŞ
KONUŞMASI

Değerli Konuklar, Japon misafirlerimiz ve pro-
je elemanlarımız,

Öncelikle 4 yıllık başarılı bir projenin tamamlanması ve oldukça iyi bir şekilde değerlendirilmesi bizleri memnun etti. Projede görev alan tüm arkadaşlarımızı kutluyor ve aynı yoğun tempoyla ve özveriyle çalışmalarına devam etmelerini temenni ediyorum. Projedeki Japon uzmanlara ve kısa dönemli uzmanlara da göstermiş oldukları çaba ve yardımlar için de sonsuz teşekkürlerimi iletiyorum.

Projede yer alan genç MTA'lı mühendislerimiz için son derece verimli olduğunu düşündüğüm bu çalışmaların sonlanması bizleri üzdüyse de elde edilen bilgi ve başarı son derece memnuniyet vericidir. Proje'nin "Doğal Afet ve Çevre" konularındaki çalışmalarında PALSAR verisinin kullanılması için, projenin 8 ay daha uzatılarak 2007 yılı Mart ayı sonunda tamamlanması karara bağlanmıştır.

MTA Uzaktan Algılama Merkezi'ndeki arkadaşlarımız bizlerin de desteği ile MTA dışında başka kurum, kuruluş ve üniversitelerle de bu bilgilerini paylaşarak projeler yapacaklardır. Bizler de kendilerine her türlü desteği vermeye hazırız. Uzaktan Algılama merkezini de ileriki yıllarda yenilemeye ve desteklemeye devam edeceğiz.

Bu projede emeği geçen tüm arkadaşlarımızı ve Japon dostlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum.

TÜRKİYE MADEN VE JEOTERMAL KAYNAK REZERVLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE YENİ SAHALARIN BULUNMASI PROJESİ TEKNİK ÇALIŞMA GRUBU TOPLANTISI

İlker ŞENGÜLER *

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı çatısı altında yürütülen "Türkiye Maden ve Jeotermal kaynak rezervlerinin geliştirilmesi ve yeni sahaların bulunması" projesi teknik çalışma grubu toplantısı 03.03.2006 tarihinde, Saat 14.00 de, MTA Genel Müdürlüğü Toplantı Salonunda yapılmıştır. MTA, TKİ, EİE, EÜAŞ, TTK temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirilen toplantının açılış konuşması Proje Koordinatörü MTA Genel Müdürü Mehmet Üzer adına, Genel Müdür Yardımcısı Y. Ziya Coşar tarafından yapılmıştır. Y. Ziya Coşar konuşmasında özetle Linyit Aramaları Projesinde (LAP) yakalanan başarının önemini belirtmiş ve elde edilen başarının genişletilen yeni proje çerçevesinde yeni yapılanma içerisinde de sürdürüleceğine olan inancını belirtmiştir.



Y. Ziya Coşar'ın toplantıdan ayrılmasını takiben çalışmalara başlamadan önce, Teknik Komisyon Başkanı İlker Şengüler, daha önce grup Başkanlığı görevini yürüten ve emeklilik nedeniyle ayrılan İsmail Özdemir'e teşekkür ederek sözlerine başlamış ve bugüne kadar yapılan çalışmalarını özetlemiştir. "Linyit Rezervlerimizin Ge-

liştirilmesi ve Yeni Sahalarda Linyit Aranması Projesi" ile önemli sonuçlar elde edildiğini, özellikle Trakya havzasında linyit rezervlerimize önemli katkılar sağlandığını belirtmiştir. Yeni yapılanma içerisinde jeotermal enerji aramaları ile endüstriyel ham madde aramalarında bu iş birliğinin çok verimli olacağı konusuna inancını belirterek, TTK ile aynı plâftormda bulunmanın da Zonguldak havzasında yeni projeler oluşturulması konusunu gündeme getirebileceğini vurgulamıştır. Ayrıca komisyon toplantılarını beklemeden, komisyon üyelerinin kendi konularında sürekli iletişim halinde olmalarının bilgi akışını hızlandıracağını ve dolayısı ile çalışmalarımızı olumlu olarak etkileyeceğini belirtmiştir.

TKİ adına toplantıya katılan Mehmet Onbaşı, 2010 yılına kadar proje kapsamında 37 000 m. sondaj, 15 000 km² etüt yapılması gerektiğini belirtmiş ve bu çalışmaların gerçekleştirilmesinde özel sektörden de yararlanmamızın mümkün olabileceğini söylemiştir. Ayhan Kösebalaban, LAP ile başlayan çalışmaların TKİ açısından başarılı bir şekilde devam ettiğini, endüstriyel ham maddelerin ve diğer maden kaynakları ile jeotermal enerji kaynaklarının araştırılmasının da bu kapsamda değerlendirilmesi talimatının mutlaka yararlı sonuçlar vereceğini belirterek kömür aranan ya da işletme yapılan kömür sahalarında oluşum benzerliği nedeniyle endüstriyel ham maddelerin bulunma olasılığının yüksek olduğunu, bu konuya özellikle önem verilmesi gerektiğini söylemiştir.

Endüstriyel ham maddeler sorumlusu olarak komisyonda yer alan Fahrettin Şener, proje kapsamında yapılan kömür sondajlarında kesilen kil seviyelerinin kendileri için çok önemli olduğunu vurgulayarak, bu seviyelerin iyi tanımlanması ve örnekler ile kayıt altına alınmasının önemini belirtmiştir. Ayrıca özellikle sondajlı çalışmalarda bilgi alışverişinin hızlı olmasının gereğini ve çalışmalara ışık tutması açısından MTA dışındaki kurumların da faaliyetleri hakkında plân ve program düzeyinde ayrıntılı bilgi vermelerinin yararlı olacağını vurgulamıştır.

Teknik Komisyon Başkan Yardımcısı Nilgün Dođdu, 2006 yılında 32 adet proje plânladıklarını ve TPAO, DSİ, TKİ ve EİE ile yapacakları iş birliğinin bu projelere büyük katkı sağlayacağını belirtmiştir. 14 sahada ihale edilecek 52 adet kuyu ile elektrik üretimi, ısınma, kaplıca ve seracılık faaliyetlerinin yapılabileceğini ifade etmiştir. Ayrıca DSİ'nin açmış olduğu ya da izin verdiği soğuk su sondajlarında sıcak suya rastlandığında; TPAO'nun petrol sondajlarında, TKİ ve EİE'nin kömür sondajlarında sıcak suya rastlandığında MTA'ya bildirilmesinin ve bu bilgilerin proje kapsamında değerlendirilmesinin çok yararlı olacağını altını çizmiştir.

EİE adına toplantıya katılan Aytekin Zihni, proje kapsamında TKİ ile iş birliğinin çok iyi gittiğini, ancak MTA ile olan ilişkinin mevzuat nedeniyle ileri düzeyde olmadığını belirtmiştir. Oysa

potansiyellerinin daha ileri düzeyde bir teknik iş birliğine müsait olduğunu vurgulamıştır. Nazife Yılmaz ise jeotermal sahaların revize plânlarında MTA ile ortak çalışmalar yapılabileceğini ve yatırımcının önünü açacak sağlıklı projelerin hazırlanabileceğini belirtmiştir.

TTK adına toplantıda yer alan Akın Örek, TTK hakkında çalışma grubunu bilgilendirerek söze başlamıştır. Çalıştıkları alanlarda büyük bir şiferton potansiyeli bulunduğunu ve bu proje kapsamında bu hammaddenin değerlendirilebileceğini belirtmiştir. Ayrıca sahalarında bulunan metan gazı potansiyeli için de yine bu proje kapsamında yeni açılımlar yapılabileceğini vurgulamıştır.

**2005-2006 YILINDA MTA'NIN KATILDIĐI
SEMPOZYUM VE KURULTAYLAR****2005 YILI**

28-30.03.2005 tarihten arası TUROGE 2005

11-17.04.2005 tarihleri arası 58. Türkiye Jeoloji Kurultayı-Ankara

11-13.05.2005 tarihli arası Türkiye 15. Uluslar- arası Petrol ve Doğalgaz Kongresi ve Sergisi

09-12.06.2005 tarihleri arası 19. Madencilik Kongresi

01-04.09.2005 tarihli arası 2. Mermer Doğaltaş Ürünleri ve Teknolojileri Fuarı

01-02.12.2005 tarihleri arası 1. Tıbbi Jeoloji Sempozyumu-Ankara

2006 YILI

16-19.02.2006 tarihleri arası Maden Türkiye 2006 Fuarı

20-24.03.2006 tarihleri arası 59. Türkiye Jeoloji Kurultayı-Ankara

28-30.03.2006 tarihli arası Petrol ve Doğalgaz Bilkent/Ankara

29-03.01-04.2006 tarihleri arası Marble-2006 Fuarı-İzmir.

TÜRKİYE STRATİGRAFI KOMİTESİ 6. ÇALIŞTAYI

İlker ŞENGÜLER *

Stratigrafi Komitesi 6. Çalıştayı 13-14 Nisan 2006 tarihlerinde Ankara'da MTA Genel Müdürlüğü Kültür Sitesinde düzenlenmiştir.

Stratigrafi birimlerinin adlamaları konusundaki karmaşanın giderilmesi ve birlikteliğin sağlanması amacıyla Stratigrafi Komitesi Yönetim Kurulu tarafından düzenlenen çalıştaylar dizisinin altıncısı Toros Kuşağı ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Prekambriyen-Paleozoyik Kaya Birimlerinin Litostratigrafi Adlamaları konusunda gerçekleştirilmiştir.

Çalıştayı ana amacı Toros Kuşağı ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bugüne kadar yapılan çalışmalarda adlanmış olan Prekambriyen-Paleozoyik kaya birimlerini tasnif etmek, stratigrafik adlama konusunda bir envanter çıkarmak ve kurallara uyan adları belirleyerek yayınlamaktır.

Necdet Özgül (GEOMAR), Mustafa Şenel (MTA), Cemal Göncüoğlu (ODTÜ) ve Nihat Bozdoğan (TPAO)'dan oluşan Çalıştay Düzenleme Kurulu tarafından sonuç ve öneriler bir rapor halinde Stratigrafi Komitesi Yönetim Kuruluna sunulmuş olarak tartışılması sağlanacak, Genel Kurulun onayından geçen litostratigrafik birim adları çalıştayı organize eden üyeler tarafından Stratigrafi Komitesi adına yayınlanacaktır.

Çalıştaya katılan yer bilimciler sundukları litostratigrafik biriminin adı, tip yeri ve kesiti, kalınlığı, alt ve üst dokanak ilişkileri, yayılımı ve aynı birim için kullanılan diğer adları vererek bir stratigrafik kesiti ile bunları ifade etmişler ve slayt gösterimi yapmışlardır. İki günlük toplantının son yarım günü tartışmalara ayrılmıştır.

BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ'NDEKİ ŞEMAIL OFİYOLİTİNİN KUZEY BÖLÜMÜNE YAPILAN TEKNİK GEZİ

Ender SARİFAKIOĞLU *

20-23 Mart 2006 tarihleri arasında, Birleşik Arap Emirlikleri'nin Al-Ain şehrinde The 6th International Conference on the Geology of the Middle East/ 6. Uluslararası Orta Doğu'nun Jeoloji Konferansı" yapılmıştır. Orta Doğu'daki birçok ülkeden gelen katılımcılar yaptıkları çalışmalarını sunarak fikir alışverişinde bulunmuşlardır. Konferansın son gününde ise arazi gezisi yapılmıştır. Arazi gezisi için; 1. Abu Dhabi'nin Sabkha Kıyısındaki Karbonat-Evaporit Sistemine, 2. Birleşik Arap Emirlikleri'nin bölgesel petrol rezervuar kayalarını oluşturan Kretase-Tersiyer Karbonat Serisine, 3. Şemail Ofiyoliti ve onun taban metamorfiteğine olmak üzere üç farklı güzergâh seçilmiştir.

Alp-Himalaya Dağ Kuşağında bulunan Oman Dağlarında, Dünyanın en iyi ofiyolit istifini sunan Şemail Ofiyoliti yüzeylemektedir. Şemail Ofiyolit istifi başlıca üç kısımdan oluşmaktadır; 1. Harzburjiti ve dunitleri içeren Manto Bölümü, 2. Üst mantonun peridotitleri ile okyanusal kabuğa ait alt gabro birimi arasında yer alan ve kümülat-peridotit-gabro topluluğunda oluşan Manto-Kabuk Geçiş Zonu, 3. Tabakalı-masif gabrolardan, levha dayklarından ve yastık lavlardan meydana gelen Okyanusal Kabuk Bölümü.

Taban metamorfiteği olarak, granulit fasiyesine ait metamorfiteği, granatlı amfibolitler, yeşilşistler ve metaçörtler bulunur.

* Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Jeoloji Etütleri Dairesi Başkanlığı, Ankara

PETROL ARAMA VE GELİŞTİRMELERİNDE YAPISAL JEOLJİ KURSU DUBAİ, BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ (BAE)

Halil YUSUFOĞLU *

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) ile El Paso Production Company arasında imzalanan anlaşma sonucunda düzenlenmiş olan eğitim programı kapsamındaki "Structural Geology in Petroleum Exploration and Development" adlı kursa katılmak üzere 09-15 Aralık 2005 tarihleri arasında yol dahil 7 gün geçici görevle Dubai (BAE)'ye gidilmiştir.

Adı geçen kursa; Türkiye'den 2, Suudi Arabistan'dan 1, Kuveyt'ten 1, Umman Sultanlığı'ndan 1, Abu Dabi (BAE)'den 1, Tayland'dan 3, Japonya'dan 1, Libya'dan 3 ve Suriye'den 2 olmak üzere toplam 15 kişi katılmıştır. MTA Genel Müdürlüğü araştırmacı bir kuruluş olması nedeniyle, yer bilimleri alanında mesleki deneyim ve uygulama konularında güncel bilimsel yeniliklere ve Uluslararası düzeyde ortak çalışmalara her zaman açık olması nedeniyle, mesleki anlamda başka ülkelerden gelen bu yer bilimcileri ile bilimsel anlamda görüşmeler yapılmış, MTA Genel Müdürlüğü'nü kurumsal olarak tanıtmaya fırsatı elde edilmiştir. Değişik ülkelerden kursa katılan bu kişiler, Jeoloji Mühendisleri ve Jeofizik Mühendisleri olup kendi ülkelerinde ulusal yada özel şirketlerde çalışan elemanlardır.

"Structural Geology in Petroleum Exploration and Development" adlı kurs, Dr. Richard H. Groshong, Jr. tarafından 10-14 Aralık 2006 tarihleri arasında tam gün olarak verilmiştir. Amerika Birleşik Devletlerinde çeşitli Üniversite ve özel şirketlerde yapısal jeolog olarak görev yapan Dr. Groshong, "üç boyutlu yapısal jeoloji" adlı kitabı ve üç boyutlu yapısal araştırma ve modelleme ile kayaç deformasyonları konusunda uluslararası saygın dergilerde bir çok bilimsel makaleleri çık-

mıştır. Zaman zaman başka ülkelerin Üniversitelerinde de ders veren Dr. Groshong, hâlâ Amerika Jeoloji Araştırmaları (USGS)'nin Yapısal ve Tektonik Bölümü Başkanlığını yapmaktadır.

Adı geçen kurs Uluslararası düzeyde ve İngilizce olarak verilmiştir. Kursun konusunu özetle; kıvrımlanma ve faylanma olaylarını denetleyen "Mekanik Kurallar, Mekanik Stratigrafi, Deformasyon Mekanizmaları, Palinspastik Harita ve Kesitler, Yapısal Kriterler, Fay Kökenli Kıvrımlar, Doğrultu Alımlı Fay Sistemleri, Kıvrım-Bindirme Kuşakları, Sıkışmalı ve Açılmalı Üst Kabuk Yapıları, Tuz Tabakaları, Levha Tektoniği Kuramında Yapısal Topluluklar, Rezervuar Üzerinde Yapısal Etkiler (Eklem, Fay), Geçirgenliğe Etki Eden Deformasyon Yapıları, Akışkanlar Mekaniğinde Fay Zonlarının Rolü ve Tektonik Sentez ve Arama Projeleri" alt başlıkları oluşturmuştur. Her bölümün sonunda teorik bilgilen takiben sismik profiller üzerinde uygulamalı yapısal çalışmalar yapılmıştır. Kursun konusu Türkiye'deki profesyonel meslek uygulaması çalışmaları (jeoloji) ile bire bir örtüştüğünden, teori ve uygulama açısından olumlu bilgiler edinilmiş, kurs okutmanı ile Yapısal Jeoloji ve Tektonik konusunda bilimsel anlamda faydalı bilgi alışverişi gerçekleştirilmiştir. Kurs başarıyla bitirilerek, kurs ile ilgili dokümanlar ve sertifika alınmıştır.

MTA Genel Müdürlüğü gibi araştırmacı kuruluşlarda görev yapan uzmanlar, kendi alanları ile ilgili yurt dışı seminer, kurs, ortak proje yürütme gibi çalışmalara katılmaları güncel bilimsel gelişmeler ve ülke tanıtımı ile beraber kuruluşun da tanınması açısından oldukça önemli olduğu gibi, yararlanılan ve elde edilen mesleki teorik bilgilerin de kurum içindeki alanlarda uygulanması önemlidir. Bu amaçla ileri bir tarihte, Kurum içinde, Dubai (BAE)'ye ilişkin kısa bir tanıtım brifinginin ve kurstan elde edilen Yapısal Jeoloji ve Tektonik ile ilgili mesleki bilgilerin, tüm yer bilimcilere açık bir seminer şeklinde verilmesi plânlanmıştır.

* Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Jeoloji Etütleri Dairesi Başkanlığı, Ankara